

Vec C-132/22

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

25. február 2022

Vnútroštátny súd:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

13. december 2021

Žalobcovia:

BM

NP

Žalovaný:

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca - MIUR

Predmet konania vo veci samej

Žaloby podané na Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Regionálny správny súd Lazio, Taliansko), predmetom ktorých je zrušenie ministerskej vyhlášky č. 597/2018. Táto vyhláška, ktorú prijalo Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca (Ministerstvo školstva, vysokých škôl a výskumu, Taliansko), upravuje postup pre zostavovanie vnútroštátneho zoznamu učiteľov prijímaných do zamestnania na dobu neurčitú a dobu určitú v štátnych vysokých umeleckých, hudobných a tanečných školách (ďalej len „vysoké školy AFAM“). Je napadnutá v rozsahu, v akom na účely účasti na tomto postupe neuznáva možnosť, aby požadovaná odborná prax v trvaní najmenej troch rokov mohla byť získaná aj v inštitúciách rovnakej úrovne so sídlom v iných členských štátoch. Na tento účel sa navrhuje aj neuplatňovanie zákona č. 205/2017, ktorý predstavuje primárnu právnu úpravu, na základe ktorej bola prijatá predmetná ministerská vyhláška.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Zlučiteľnosť talianskych právnych predpisov o zostavovaní vnútroštátnych zoznamov na pridelenie pracovných miest pre pozíciu učiteľa na dobu neurčitú a dobu určitú v inštitúciách AFAM s článkom 45 ods. 1 a 2 ZFEÚ a článkom 3 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 492/2011.

Prejudiciálna otázka

Majú sa článok 45 ods. 1 a 2 ZFEÚ a článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 492/2011 vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave, akou je právna úprava uvedená v článku 1 ods. 655 zákona č. 205/2017, podľa ktorej sa na účely účasti na postupe zápisu do zoznamov vytvorených pre nasledovné uzatvorenie pracovných zmlúv s pedagógmi na dobu neurčitú a na dobu určitú v talianskych inštitúciách AFAM zohľadňuje len odborná prax, ktorú uchádzači získali v takýchto vnútroštátnych inštitúciách, a nie aj v inštitúciách rovnakej úrovne so sídlom v iných európskych krajinách, vzhľadom na osobitný účel predmetného postupu, ktorým je zmiernenie vnútroštátnej neistoty v zamestnaní a v prípade, že Súdny dvor sa nedomnieva, že talianska právna úprava je teoreticky v rozpore s európskym právnym rámcom, možno opatrenia, ktoré stanovuje, považovať za primerané, a to konkrétne vo vzťahu k uvedenému cieľu všeobecného záujmu, ktorý sa má dosiahnuť?

Uvedené predpisy práva Únie

Článok 45 ods. 1, 2 a 4 ZFEÚ.

Článok 3 ods. 1 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie (ďalej len „nariadenie č. 492/2011“).

Uvedené vnútroštátne predpisy

Legge del 27 dicembre 2017, n. 205 (zákon č. 205 z 27. decembra 2017, ďalej len „zákon č. 205/2017“). Konkrétne článok 1 ods. 655 stanovuje, že pedagogickí pracovníci, ktorí ešte nemajú uzavretú zmluvu na dobu neurčitú s inštitúciami AFAM, pričom boli úspešní vo výberovom konaní na ich zaradenie do zoznamu inštitútov a do akademického roka 2020/2021 získali v posledných ôsmich akademických rokoch najmenej tri akademické roky pedagogickej praxe, pričom nemusia ísť o nepretržité trvanie tejto praxe, v jednej z uvedených inštitúcií v odboroch, ktoré stanovujú príslušné právne predpisy, sa zaradia v medziach voľných pracovných miest do osobitného vnútroštátneho zoznamu určeného na pridelenie pracovného miesta pedagóga na dobu neurčitú a dobu určitú, ktorý je subsidiárny vo vzťahu k platným vnútroštátnym zoznamom na základe odbornej kvalifikácie a zoznamom uvedeným v odseku 653. Zaradenie sa uskutočňuje spôsobom stanoveným vo vyhláske ministerstva školstva, vysokých škôl a výskumu.

Decreto ministeriale n. 597/2018 (ministerská vyhláška č. 597/2018, ďalej len „vyhláška č. 597/2018“). Najmä článok 2 ods. 1, ktorý pri definovaní podmienky odpracovaných akademických rokov pedagogickej praxe, stanovuje, že na postupe zostavovania zoznamov sa môžu zúčastniť len uchádzači, ktorí majú v inštitúciách AFAM odpracované najmenej tri akademické roky pedagogickej praxe, pričom sa neuznáva predchádzajúca odborná prax získaná v inštitúciách rovnakej úrovne v iných členských štátoch.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Žalované ministerstvo na základe ustanovení článku 1 ods. 655 zákona č. 205/2017 prijalo vyhlášku č. 597/2018, ktorou sa upravuje zostavovanie zoznamov na pridelenie pracovných miest pedagóga v inštitúciách AFAM.
- 2 Žalobcovia napadli vyhlášku č. 597/2018 na vnútroštátnom súde a navrhli jej zrušenie v rozsahu, v akom v článku 2 ods. 1 na účely účasti na postupe zostavenia zoznamov neuznáva predchádzajúcu odbornú prax získanú v zahraničných inštitúciách, ako aj vnútroštátny zoznam zostavený na základe tejto vyhlášky. Okrem toho navrhujú neuplatňovanie článku 1 ods. 655 zákona č. 205/2017, ktorý predstavuje primárnu právnu úpravu.
- 3 Žalované ministerstvo navrhuje žaloby ako nedôvodné zamietnuť.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 4 Žalobcovia tvrdia, že talianske právne predpisy porušujú článok 45 ZFEÚ a článok 3 nariadenia č. 492/2011, ako aj zásady nestrannosti a riadnej správy vecí verejných v súvislosti s článkami 3 a 97 talianskej Ústavy.
- 5 Žalovaný predovšetkým tvrdí, že vyhláška č. 597/2018 nie je nezákonná, pretože jej obsah je v súlade s ustanoveniami zákona č. 205/2017, ktorý má vyššiu právnu silu, a preto predstavuje záväznú primárnu právnu úpravu.
- 6 Ďalej zdôrazňuje, že cieľom právnej úpravy stanovenej zákonom č. 205/2017 je prekonať neistú situáciu v zamestnaní, v ktorej sa nachádza mnoho učiteľov inštitúcií AFAM - ako to vyplýva aj z jeho článku 1 ods. 653, ktorý odkazuje na nasledujúci odsek 655 - čo teda odôvodňuje požiadavku, aby sa na nápravu tejto situácie započítavali práve odpracované roky získané v týchto inštitúciách.
- 7 Žalovaný tiež vylučuje porušenie uvedených ustanovení práva Únie z dôvodu, že v prejednávanej veci neexistuje rozdielne zaobchádzanie na základe štátnej príslušnosti uchádzačov, keďže podmienka týkajúca sa účasti na postupe sa bez rozdielu vzťahuje na talianskych aj zahraničných štátnych príslušníkov.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 8 Pokiaľ ide o vyhlášku č. 597/2018, vnútroštátny súd konštatuje, že táto vyhláška pripúšťa možnosť posúdenia odpracovaných rokov v zahraničí v inštitúciách rovnakej úrovne ako vnútroštátne inštitúcie AFAM len na účely posúdenia odbornej kvalifikácie uchádzačov a nie aj na účely započítania troch rokov pedagogickej praxe, ktorá je podmienkou stanovenou dotknutou vnútroštátnou právnou úpravou na účely účasti na postupe.
- 9 Pokiaľ ide o výklad článku 45 ZFEÚ, vnútroštátny súd sa domnieva, že rozsudok Súdneho dvora z 23. apríla 1994, Scholz, vec C-419/92, na ktorý sa odvolávajú žalobcovia, nie je relevantný v prejednávanej veci, keďže uvedený spor sa týkal verejného výberového konania a jeho predmetom bolo nepridelenie bodov za predchádzajúce obdobia odpracovaných rokov vo verejnej správe iného členského štátu na účely posúdenia odbornej kvalifikácie na zostavenie zoznamu na základe odbornej kvalifikácie, pričom v tomto spore ide o postup vyhradený pre pedagogických pracovníkov s predchádzajúcou pracovnou skúsenosťou v osobitnom sektore štátnej správy AFAM a nie o verejné výberové konanie. Okrem toho v citovanej veci sa na účely posúdenia odbornej kvalifikácie uchádzačov nezohľadňovala doba odpracovaných rokov, kým v prejednávanej veci sa táto doba považuje za platnú na tento účel, ale nie na účely splnenia podmienky troch odpracovaných rokov.
- 10 Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 2005, C-278/03, je tiež irelevantný, pretože sa týkal diskriminácie európskych občanov v prístupe k pracovným miestam

v talianskej verejnej správe, kým v tomto prípade sú žalobcovia talianski občania, ktorí pôsobili v iných členských štátoch.

- 11 Naopak, v súvislosti s výkladom článku 3 nariadenia č. 492/2011, vnútroštátny súd pripomína rozsudok Súdneho dvora z 23. apríla 2020, WN proti Land Niedersachsen, C-710/18, bod 33, ako aj rozsudky z 30. septembra 2003, Köbler, C-224/01, a z 10. októbra 2019, Krah, C-703/17. Vnútroštátny súd konštatuje, že z tejto judikatúry vyplýva, že nemožno úplne vylúčiť možnosť nezohľadniť predchádzajúce obdobia odpracovaných rokov v inom členskom štáte, pretože obmedzenie zásady voľného pohybu pracovníkov môže byť prípustné, ak je určené na dosiahnutie jedného z cieľov stanovených v ZFEÚ alebo ak je odôvodnené naliehavými dôvodmi verejného záujmu, za predpokladu dodržania zásady proporcionality.
- 12 Práve vzhľadom na túto skutočnosť sa vnútroštátny súd pýta, či cieľ prekonať vnútroštátnu neistotu v zamestnaní v sektore AFAM, ktorý sleduje dotknutá talianska právna úprava, môže odôvodniť obmedzenia vzťahujúce sa na účasť na postupe zostavenia dotknutých zoznamov a či sú tieto obmedzenia primerané.
- 13 V tejto súvislosti vnútroštátny súd s odkazom na rozsudok z 26. novembra 2014, Raffaella Mascolo a i. proti MIUR, C-22/13, C-61/13 až C-63/13 a C-418/13, spresňuje, že cieľom prijatia opatrení členskými štátmi zameraných na zmiernenie neistoty zamestnania vo verejnej správe vyplývajúcej z opakovaného uzatvárania zmlúv na dobu určitú, je uspokojiť nielen vnútroštátne, ale aj európske záujmy, ako to vyplýva zo smernice 1999/70/ES.
- 14 Pokiaľ ide o proporcionality opatrení, vnútroštátny súd pripomína, že podľa dekrétu prezidenta republiky č. 143/2019, prijímanie na dobu neurčitú v inštitúciách AFAM sa v súčasnosti uskutočňuje maximálne v rozsahu 50 % vyčerpaním poradia vo vnútroštátnych zoznamoch, kým zvyšné miesta sa prideliujú uchádzačom úspešným vo verejných výberových konaniach na základe odbornej kvalifikácie a skúšok. Naopak na uzatváranie zmlúv na dobu určitú sa stanovuje, že majú prednosť pedagogickí pracovníci zaradení do vyššie uvedených vnútroštátnych zoznamov a subsidiárne, že jednotlivé inštitúcie môžu vyhlásiť výberové konania pre zostavenie zoznamov inštitúcií, ak nie je možné obsadiť všetky voľné miesta. Zaradenie do predmetného zoznamu teda nie je jedinou možnosťou, ako získať pracovné miesto na pozíciu pedagóga na dobu neurčitú v štátnych inštitúciách AFAM, keďže najmenej 50 % voľných miest je v každom prípade vyhradených osobám, ktoré boli úspešné vo verejných výberových konaniach na základe odbornej kvalifikácie a skúšok, pričom na účasť v nich sa nevzťahujú obmedzenia stanovené zákonom č. 205/2017.
- 15 Corte costituzionale (Ústavný súd, Taliansko) vo svojom rozsudku č. 106 z 2. mája 2019 tiež uviedol, hoci s odkazom na inú právnu úpravu, týkajúcu sa mimoriadnych výberových konaní, že pravidlá tohto druhu sú v zásade v súlade s talianskou Ústavou, pretože, vzhľadom na to, že dávajú právnym vzťahom istotu a ich cieľom je prekonať neistotu v zamestnaní, smerujú k zabezpečeniu riadnej

správe vecí. Preto by sa nimi neprimerane obmedzilo právo na prístup k zamestnaniu vo verejnej správe a zásada verejného výberového konania.

- 16 Za týchto okolností sa vnútroštátny súd rozhodol obrátiť na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania.

PRACOVNÝ DOKUMENT